

af dem, som har faaet dem oprettet, er gaaet fra dem af forskellige Grunde, og andre er kommet til. Men hvis Fordelen havde været saa stor, som man mente i Begyndelsen, var de ikke gaaet fra dem. Det har ligget i forskellige Forhold, som jeg nu ikke her skal komme ind paa, og det vil sikkert ogsaa nok blive saaledes i Fremtiden; saa det Haab, man har knyttet til Husmandsbrug af denne Art, under og med Statsstøtte, vil nok slippe op en Gang, tidligere eller senere. Naar man i de forløbne Aar siden 1899, da Loven traadte i Kraft, og indtil nu kun har haft et Tab paa ca. 20,000 Kr., ligger det, som sagt, i de stigende Konjunkturer, de gode Forhold, man har haft; ellers vilde man have faaet noget andet at se. Men hvad denne Sag har kostet Staten ud over disse 20,000 Kr., er Administrationsomkostningerne foruden det Kurstab, som Staten har lidt paa de Obligationer, den har afhændet til andre Pengeinstitutter og paa anden Maade, f. Eks. dette, at den større, den finere Del af Laanet, de $\frac{3}{5}$ af Statslaanet, som afhændedes til Hypotekbanken, saa vidt mig bekendt for Tiden er afhændet til en Kurs af $67\frac{1}{2}$ pCt. Man vil kunne forstaa, at naar de er afhændede paa den Maade, har Staten derigennem lidt et betydeligt Tab ved Oprettelsen af disse Husmandsbrug. Jeg skal ikke sige noget derimod, blot det maatte paaskønnes paa rette Steder; men det tror jeg ikke, det er blevet. Det er en Statsgave af betydelig Udstrækning, som her er givet til de Folk, som er knyttede til denne Virksomhed, en Gave, som ikke kommer andre Statsborgere til gode, der lever under lignende Forhold. Jeg har sagt det en Gang før; da Sagen sidst blev behandlet for 5 Aar siden, udtalte jeg, og jeg gentager det nu; blot der blev skønnet ret paa det af dem, der har nydt godt af denne Statsgave, havde det været af stor Betydning for ikke at sige til stor Velsignelse, men det er der ikke ret mange, der har; saaledes er desværre Forholdet, og det kan vel ikke være anderledes.

Med Hensyn til selve Lovforslaget, som det er omlavet af Folketinget, maa jeg ligesom den ærede foregaaende Taler (Piper) sige, at der er efter min Opfattelse

ikke sket nogen Forbedring ved den Forandring, der er foregaaet i det andet Ting. Der er foretaget Ændringer, hvorved det synes mig, at der kun er tænkt paa den ene Part; det er man desværre tilbøjelig til under saa mange Forhold i Livet. Man har kun tænkt paa Laantagernes Interesse, ikke paa Statens, hvad man dog skulde, naar man skal fordele Statens Midler. Jeg siger det ikke som en Anke mod det andet Ting, men som en almindelig Betragtning, der er levende ude omkring i Folket. Jeg mener, at dette Lovforslag, saaledes som det her er rettet, ikke er saa godt, ikke er saa vel funderet som det Lovforslag, der blev fremsat af Regeringen, og som faldt omtrent nøje sammen med Loven af 1909. Jeg skal tage det enkeltvis og søge at paavise det.

For det første er der under § 1 en Ændring, som den ærede foregaaende Taler berørte, nemlig dette om det større Maskineri, der skal sættes i Scene for at vælge Medlemmer til denne Kommission. I den oprindelige Lov af 1899 og 1904 var det overdraget Amsraadene at foretage disse Valg, fordi man mente, at der havde man tilstrækkeligt Kendskab til øvede og prøvede Folk, som kunde forvalte de Sager, her er Tale om. Det forandrede man i 1909 til, at disse Medlemmer af Kommissionen skulde vælges af Valgmænd, valgte af Sogneraadene, 2 fra hver Kommune, som træder sammen og foretager Valg af de to Medlemmer af Kommissionen og Suppleanter, paa samme Tid, som der foretages ordinært Amsraadsvalg. Man sagde ikke noget til det den Gang, fordi man mente, det kunde følges ad med Amsraadsvalget. Nu har man forandret det til 3 Valgmænd for hver Kommune, det vil sige, at i Amter med stor Udstrækning kan der komme til at samles ca. 200 Mand for at vælge disse 2 Medlemmer med Suppleanter. Det er et saa stort Apparat at sætte i Bevægelse, at jeg ligesom den ærede foregaaende Taler kan sige: Lad os hellere holde os til Ministeriets Lovforslag og den tidligere gældende Lov; 2 Mænd er tilstrækkelige. Man maa nemlig huske paa, at det er ikke saa stor en Opgave, her skal løses, den har selvfølgelig sin Betydning, men ifølge den hidtil gældende Lov og efter det nu fore-